

З А К О Н
О РАЧУНОВОДСТВУ И РЕВИЗИЈИ
(Пречишћени текст)¹

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет уређивања и примена закона

Члан 1.

Овим законом уређује се начин вођења пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање, обелодањивање и обрада годишњих финансијских извештаја, услови и начин вршења ревизије финансијских извештаја и интерна ревизија.

Одредбе овог закона односе се на привредна друштва, задруге, банке и друге финансијске организације, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционе фондове и друштва за управљање инвестиционим фондовима, берзе и брокерско-дилерска друштва и друга правна лица (у даљем тексту: правна лица).

Одредбе овог закона односе се и на физичка лица која самостално обављају привредну делатност ради стицања добитка а која пословне књиге воде по систему двојног књиговодства (у даљем тексту: предузетници), ако посебним прописима није друкчије уређено.

Одредбе овог закона односе се и на правна лица и друге облике организовања које је правно лице основало у иностранству, ако за њих прописима тих држава није утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја.

Одредбе овог закона односе се и на огранке и друге организационе делове страних правних лица са седиштем у иностранству који обављају привредну делатност у Републици Србији, ако посебним прописима није друкчије уређено.

Банке и друге финансијске организације, као и друштва за осигурање, који су оснивачи правних лица са седиштем у иностранству, дужни су да на захтев Народне банке Србије обезбеде податке на основу којих се може сагледати пословање тих правних лица.

Одредбе овог закона не односе се на буџете и кориснике буџетских средстава, цркве и верске заједнице, као и на организације обавезног социјалног осигурања, ако посебним прописима није друкчије уређено.

2. Законска, професионална и интерна регулатива

Члан 2.

Правна лица и предузетници дужни су да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање, обелодањивање и ревизију финансијских извештаја, као и интерну ревизију, врше у складу са законском, професионалном и интерном регулативом.

¹ Овај пречишћени текст сачињен је на основу текста Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“, бр. 46/2006) и његових измена и допуна објављених у „Службеном гласнику РС“, бр. 111/2009 и 99/2011 – др. закон.

Под законском регулативом подразумевају се закони и подзаконски прописи који се доносе за извршавање закона.

Под професионалном регулативом подразумевају се Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја; Међународни рачуноводствени стандарди – МРС (International Accounting Standards – IAS), односно Међународни стандарди финансијског извештавања – МСФИ (International Financial Reporting Standards – IFRS), тумачења која су саставни део стандарда, Међународни стандарди ревизије – МСР (International Standards on Auditing – ISA) и Кодекс етике за професионалне рачуновође (Code of Ethics for Professional Accountants).

Под интерном регулативом подразумевају се општи акти које доноси правно лице, односно предузетник а који садрже посебна упутства и смернице за вођење пословних књига, рачуноводствену политику за признавање, процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, упутства и смернице за усвајање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, као и друга питања вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја за која је овим законом прописано да се уређују општим актом правног лица, односно предузетника, у складу са законском и професионалном регулативом.

Мало правно лице и предузетник може, а велико правно лице, средње правно лице, правно лице које у складу са законом саставља консолидоване финансијске извештаје, правно лице које јавном понудом издаје хартије од вредности или чијим се хартијама тргује на организованом тржишту хартија од вредности, обавезно примењују МРС, односно МСФИ.

Министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар финансија) прописује начин признавања, мерења и процењивања имовине и обавеза, прихода и расхода малих правних лица и предузетника који не примењују МРС, односно МСФИ, у складу са законском и професионалном регулативом.

3. Превод и објављивање професионалне регулативе

Члан 3.

Превод, објављивање и усклађивање МРС, МСФИ и МСР, у складу са препорукама Међународне федерације рачуновођа (IFAC), Одбора за међународне рачуноводствене стандарде (IASB) и Комитета за међународну праксу ревизије (IAPC), врше правна лица, односно органи који од одговарајућег органа Међународне федерације рачуновођа (IFAC) добију право за превод и објављивање.

Решење о утврђивању превода основних текстова МРС, односно МСФИ из става 1. овог члана, као и тумачења, доноси министар финансија, и то решење објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

Решење о утврђивању превода МСР из става 1. овог члана доноси министар финансија, и то решење објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

Основне текстове МРС, односно МСФИ из става 2. овог члана чине МРС, односно МСФИ издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда у облику у којем су издати, односно усвојени, и који не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је он саставни део стандарда, односно тумачења.

4. Овлашћени ревизор и овлашћени интерни ревизор

Члан 4.

У циљу заштите јавног интереса у вези са финансијским извештавањем, овим законом се утврђује професионално звање овлашћени ревизор и овлашћени интерни ревизор.

Овлашћени ревизор је независно професионално лице које обавља ревизију и одговара за правилност обављања ревизије, састављање извештаја о ревизији и изражавање ревизорског мишљења у складу са Међународним стандардима ревизије и овим законом.

Професионално звање овлашћени ревизор може да стекне лице које има високу школску спрему, радно искуство на пословима екстерне ревизије финансијских извештаја или интерне ревизије у трајању од три године, односно три године радног искуства као руководиоца на пословима рачуноводства, положен испит за стицање овог професионалног звања и које није осуђивано за кривична дела која га чине недостојним за обављање ових послова.

Овлашћени интерни ревизор је лице које има одговарајуће професионално звање стечено у складу са овим законом.

Професионално звање овлашћени интерни ревизор може да стекне лице које има високу школску спрему, радно искуство на пословима екстерне ревизије финансијских извештаја или интерне ревизије, у трајању од три године, односно радно искуство у трајању од пет година на пословима рачуноводства, положен испит за стицање овог професионалног звања и које није осуђивано за кривична дела која га чине недостојним за обављање ових послова.

Под радним искуством за полагање испита за стицање професионалних звања из ст. 3. и 5. овог члана, као и за стицање лиценце за обављање послова ревизије финансијских извештаја, сматра се искуство стечено у радном односу на неодређено или на одређено време.

О стеченом професионалном звању из ст. 3. и 5. овог члана издаје се сертификат од стране Коморе овлашћених ревизора (у даљем тексту: Комора), у складу са овим законом.

5. Спровођење испита за стицање професионалних звања

Члан 5.

Полагање испита за стицање професионалног звања из члана 4. став 1. овог закона врши се по програму који утврђује Комора.

На програм из става 1. овог члана сагласност даје министар финансија.

Решење о давању сагласности из става 2. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 6.

Организовање полагања испита за стицање професионалних звања из члана 4. став 1. овог закона врши Комора. За спровођење испита Комора образује посебну комисију.

Комора, струковно удружење или друго правно лице може да организује обуку за полагање испита за стицање професионалних звања из става 1. овог члана, као и стручно усавршавање лица која имају сертификат о тим звањима, у складу са међународним смерницама и захтевима за едукацију професионалних рачуновођа.

6. Разврставање правних лица

Члан 7.

Правна лица, у смислу овог закона, разврставају се на мала, средња и велика, у зависности од просечног броја запослених, годишњег прихода и вредности имовине утврђене на дан састављања финансијских извештаја у пословној години.

У средња правна лица разврставају се она правна лица која на дан састављања финансијских извештаја испуњавају најмање два од следећих критеријума:

1) да је просечан број запослених у години за коју се подноси годишњи извештај од 50 до 250;

2) да је годишњи приход од 2.500.000 EUR до 10.000.000 EUR у динарској противвредности;

3) да је просечна вредност пословне имовине (на почетку и на крају пословне године) од 1.000.000 EUR до 5.000.000 EUR у динарској противвредности.

Правна лица која имају ниже од најнижих износа у показатељима код најмање два од наведених критеријума из става 2. овог члана, разврставају се у мала правна лица, а правна лица која имају веће износе од највећих у показатељима код најмање два од наведених критеријума из става 2. овог члана, разврставају се у велика правна лица.

Ако правно лице има различите показатеље по критеријумима наведеним у ставу 2. овог члана, тако да не испуњава најмање два од наведених критеријума за разврставање из става 3. овог члана, то правно лице разврстава се као средње правно лице.

Разврставање у складу са наведеним критеријумима врши правно лице самостално на дан састављања финансијских извештаја и добијене податке користи за наредну пословну годину.

Новооснована правна лица разврставају се, у смислу става 2. овог члана, на основу података из финансијских извештаја текуће пословне године и броја месеци пословања, а утврђени подаци користе се за текућу и наредну пословну годину.

Просечан број запослених израчунава се тако што се укупан збир запослених крајем сваког месеца, укључујући и запослене у иностранству, подели са бројем месеци.

Обавештење о разврставању, у смислу овог закона, правно лице дужно је да, уз финансијски извештај за претходну пословну годину, достави Агенцији за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција) која верификује достављено обавештење о разврставању.

Ако правно лице одбије да обавештење о разврставању усклади са захтевом Агенције, у наредној пословној години користе се подаци о величини правног лица утврђени од стране Агенције.¹

Независно од критеријума из става 2. овог члана, банке и друге финансијске организације, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, добровољни пензијски фондови, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестициони фондови и друштва за управљање инвестиционим фондовима, берзе и брокерско-дилерска друштва, сматрају се великим правним лицима, а предузетници малим правним лицима.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА РАЧУНОВОДСТВА И РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ИСПРАВЕ

1. Организација рачуноводства

Члан 8.

Правна лица и предузетници општим актом, у складу са овим законом, уређују организацију рачуноводства на начин који омогућава свеобухватно евидентирање, као и спречавање и откривање погрешно евидентираних пословних промена, уређују интерне рачуноводствене контролне поступке, утврђују рачуноводствене политике, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени, уређују кретање рачуноводствених исправа и утврђују рокове за њихово достављање на даљу обраду.

Правно лице и предузетник који врши обраду података на рачунару дужан је да користи стандардни рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена.

Унос података у пословне књиге организује се тако да омогући:

- 1) контролу улазних података;

- 2) контролу исправности унетих података;
- 3) увид у промет и стање рачуна главне књиге;
- 4) увид у хронологију обављеног уноса пословних промена;
- 5) чување и коришћење података

2. Рачуноводствене исправе

Члан 9.

Књижење пословних промена на имовини, обавезама и капиталу, приходима и расходима врши се на основу рачуноводствених исправа, које могу бити у писаном или електронском облику.

Рачуноводствена исправа представља писани доказ о насталој пословној промени и обухвата све податке потребне за књижење у пословним књигама тако да се из рачуноводствене исправе може сазнати основ и врста пословне промене и која је потписана од стране лица која су овлашћена за састављање и контролу рачуноводствених исправа.

Фотокопија рачуноводствене исправе је основ за књижење пословне промене, под условом да је на њој наведено место чувања оригиналне исправе, са потписом одговорног лица.

Рачуноводственом исправом сматра се и исправа достављена електронским путем, укључујући и електронску размену података између рачунара, у складу са законом.

Електронски документ – рачуноводствена исправа достављена електронским путем мора да буде потписана електронским потписом и потврђена електронском поруком између пошиљаоца и примаоца, у складу са законом.

Пошиљалац је одговоран да подаци на улазу у телекомуникациони систем буду засновани на рачуноводственим исправама, као и за чување оригиналне исправе.

За тачност пренесених порука одговоран је давалац услуга преноса података, односно посредник у обављању одговарајуће трансакције током електронске размене података између рачунара.

3. Одговорност за састављање рачуноводствених исправа

Члан 10.

Лица одговорна за састављање и контролу рачуноводствених исправа својим потписом, у писаном или електронском облику, потврђују да је рачуноводствена исправа потпуна, истинита, рачунски тачна и да приказује пословну промену.

Контролу рачуноводствених исправа не могу да врше лица која су задужена материјалним стварима (вредностима) на које се исправе односе.

Рачуноводствене исправе састављене у електронском облику на рачунару морају да имају електронски потпис особе која је исправу саставила или други ауторизовани електронски потпис.

4. Рокови достављања рачуноводствених исправа и рокови књижења

Члан 11.

Лица која састављају и врше пријем рачуноводствених исправа дужна су да потписану исправу и другу документацију у вези са насталом променом доставе рачуноводству одмах по изради, односно пријему, а најкасније у року од три дана од дана када је пословна промена настала, односно у року од три дана од датума пријема.

Лица која воде пословне књиге, после спроведене контроле примљених рачуноводствених исправа, дужна су да рачуноводствене исправе прокњиже у пословним књигама наредног дана, а најкасније у року од пет дана од дана пријема.

III. ПОСЛОВНЕ КЊИГЕ

1. Појам и врсте пословних књига

Члан 12.

Пословне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу и приходима и расходима правних лица и предузетника.

Пословне књиге јесу дневник, главна књига и помоћне књиге.

Дневник и главна књига воде се по систему двојног књиговодства.

Члан 13.

Дневник је пословна књига у коју се пословне промене уносе према редоследу њиховог настанка, односно према редоследу пријема рачуноводствене исправе.

Главна књига је потпуни скуп рачуна, са својством равнотеже, за систематско обухватање стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима и која је подлога за састављање финансијских извештаја.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције које се воде за нематеријална улагања, некретнине, постројења и опрему, инвестиционе некретнине, дугорочне финансијске пласмане, залихе, потраживања, готовину и готовинске еквиваленте, обавезе, капитал и др.

У дневник благајне се уносе пословне промене које настају по основу готовине и других вредности које се воде у благајни правног лица и предузетника. Дневник благајне закључује се на крају сваког дана и доставља се рачуноводству истог, а најкасније наредног дана.

Пословне књиге могу да се воде у слободним листовима, повезане или пренете на неки од електронских или магнетних медија, тако да по потреби могу да се одштапају или прикажу на екрану.

Члан 14.

Пословне књиге воде се за пословну годину која је једнака календарској, осим у случају из члана 24. став 2. овога закона, када се пословне књиге воде за пословну годину која је различита од календарске.

Отварање пословних књига врши се на почетку пословне године на основу закључног биланса стања претходне године.

Новооснована правна лица и предузетници отварају пословне књиге на основу биланса оснивања који се саставља на основу пописа имовине и обавеза, са стањем на дан уписа у регистар код органа, односно организације надлежне за вођење регистра привредних субјеката.

2. Контни оквир

Члан 15.

Правна лица и предузетници пословне промене књиже на рачунима прописаним контним оквиром.

Контни оквир и садржину рачуна у контном оквиру, на начин који обезбеђује пуну примену МРС/МСФИ, прописује:

- 1) министар финансија – за привредна друштва, задруге, предузетнике, као и за друга правна лица;
- 2) гувернер Народне банке Србије – за Народну банку Србије, банке и друге финансијске организације, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима;
- 3) Комисија за хартије од вредности – за инвестиционе фондове и друштва за управљање инвестиционим фондовима, као и за берзе и брокерско-дилерска друштва.

3. Поверавање вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја

Члан 16.

Правно лице, односно предузетник општим актом уређује школску спрему, радно искуство и остале услове за лице које води пословне књиге и саставља финансијске извештаје.

Правно лице и предузетник општим актом одређује лице запослено код правног лица и предузетника коме поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја.

Члан 17.

Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја правно лице, односно предузетник може поверити уговором, у складу са овим законом, привредном друштву или предузетнику регистрованом за пружање рачуноводствених услуга који има запослена лица којима поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја и који испуњавају услове из општег акта.

Одредба става 1. овог члана не односи се на банке и друге финансијске организације, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, инвестиционе фондове, друштва за управљање инвестиционим фондовима и берзе и брокерско-дилерска друштва.

IV. ПОПИС ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА

1. Усклађивање пословних књига и обавеза вршења пописа

Члан 18.

Усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћних књига са главном књигом врши се пре пописа имовине и обавеза и пре састављања годишњих финансијских извештаја.

Правно лице, односно предузетник врши попис имовине и обавеза и усклађује стање по књигама са стањем по попису на крају пословне године.

Правно лице, односно предузетник може предвидети општим актом и дуже периоде за вршење пописа књига, филмова, фотоса, архивске грађе и слично, с тим што ти периоди не могу бити дужи од пет година.

Изузетно од става 2. овог члана, правно лице, односно предузетник може општим актом предвидети да се попис одређене имовине врши и у току године.

Члан 19.

Поред пописа имовине и обавеза из члана 18. овог закона, правно лице, односно предузетник врши попис и усклађивање стања и приликом примопредаје дужности рачунополгача, промене продајних цена производа и робе у продавници, статусне промене, отварања, односно закључења поступка редовне ликвидације и стечаја правног лица и у другим случајевима предвиђеним законом.

Начин и рокове вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем прописује министар финансија.

2. Усаглашавање потраживања и обавеза

Члан 20.

Правна лица и предузетници дужни су да, пре састављања финансијских извештаја, усагласе међусобна потраживања и обавезе што се доказује одговарајућом исправом.

Поверилац је дужан да пре састављања финансијских извештаја достави дужнику списак неплаћених рачуна.

Лица из става 1. овог члана дужна су да одговоре на захтев овлашћеног ревизора за независну потврду стања потраживања и обавеза.

Правно лице, односно предузетник дужан је да у Напоменама уз финансијске извештаје обелодани неусаглашена потраживања и обавезе.

V. ПРИЗНАВАЊЕ И ПРОЦЕЊИВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

Члан 21.

За признавање, процењивање елемената финансијских извештаја, као и за састављање и приказивање финансијских извештаја, правно лице, односно предузетник, примењује регулативу из члана 2. овог закона.

VI. ЗАКЉУЧИВАЊЕ ПОСЛОВНИХ КЊИГА И ЧУВАЊЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ИСПРАВА, ПОСЛОВНИХ КЊИГА И ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

1. Закључивање пословних књига

Члан 22.

Пословне књиге се закључују после књижења свих пословних промена и обрачуна на крају пословне године, као и у случајевима статусних промена, престанка пословања, и у другим случајевима у којима је неопходно закључити пословне књиге.

Помоћне књиге које се користе више од једне године закључују се по престанку њиховог коришћења.

Пословне књиге се закључују најкасније до рока за достављање финансијских извештаја.

2. Чување рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских извештаја

Члан 23.

Правна лица и предузетници дужни су да уредно чувају рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијске извештаје и да општим актом одреде одговорна лица и пословне просторије за њихово чување, као и начин чувања.

Финансијски извештаји и извештаји о извршеној ревизији чувају се 20 година.

Дневник и главна књига чувају се десет година.

Помоћне књиге чувају се пет година.

Трајно се чувају исплатне листе или аналитичке евиденције зарада ако представљају битне податке о запосленом.

Пет година се чувају исправе на основу којих се уносе подаци у пословне књиге.

Пет година се чувају исправе платног промета у овлашћеним финансијским институцијама платног промета.

Две године се чувају продајни и контролни блокови, помоћни обрасци и слична документација.

Рокови чувања рачуноводствених исправа и пословних књига из става 1. овог члана рачунају се од последњег дана пословне године на коју се односе.

Предузећа за ревизију чувају пет година документацију на основу које је обављена ревизија.

Рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји чувају се у оригиналу или коришћењем других средстава архивирања утврђених законом.

Рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји чувају се у пословним просторијама правног лица, односно предузетника, односно код правних лица или предузетника којима је поверено вођење пословних књига.

Ако се пословне књиге воде на рачунару, упоредо са меморисаним подацима, правно лице, односно предузетник мора да обезбеди и меморисање апликативног софтвера, како би подаци били доступни контроли.

При отварању поступка ликвидације или стечаја, рачуноводствене исправе и пословне књиге записнички се предају ликвидационом, односно стечајном управнику.

VII. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

1. Обавеза састављања финансијских извештаја

Члан 24.

Правно лице и предузетник састављају и приказују финансијске извештаје за текућу пословну годину са стањем на дан 31. децембра текуће године (у даљем тексту: редовни годишњи финансијски извештаји).

Изузетно од става 1. овог члана, зависно правно лице чије матично правно лице са седиштем у иностранству има пословну годину различиту од календарске године, као и огранак из члана 1. став 5. овог закона, могу уз сагласност министра финансија, односно гувернера Народне банке Србије за правна лица (осим банака) из члана 26. став 2. овог закона, односно Комисије за хартије од вредности за правна лица из члана 26. став 3. овог закона, да састављају и приказују редовне годишње финансијске извештаје са стањем на последњи дан пословне године која је различита од календарске.

Правно лице, односно предузетник код кога настану статусне промене (спајање, подела и одвајање) саставља финансијске извештаје на дан утврђен у одлуци о промени.

Пословне промене настале између дана биланса и дана уписа у регистар привредних субјеката обухватају се у пословним књигама претходног правног лица или новог правног лица, што се утврђује у одлуци о промени.

Финансијски извештаји састављају се и у случају отварања, односно закључења стечаја, односно поступка ликвидације правног лица.

Финансијски извештаји из ст. 3. и 5. овог члана сматрају се ванредним финансијским извештајима у смислу овог закона.

2. Финансијски извештаји

Члан 25.

Финансијски извештаји обухватају:

- 1) Биланс стања;
- 2) Биланс успеха;
- 3) Извештај о токовима готовине;
- 4) Извештај о променама на капиталу;
- 5) Напомене уз финансијске извештаје;
- 6) Статистички анекс.

Изузетно од става 1. овог члана, финансијски извештаји малих правних лица која нису обавезна да примењују МРС/МСФИ, односно која јавном понудом не издају хартије од вредности или чијим се хартијама не тргује на организованом тржишту хартија од вредности, као и

финансијски извештаји предузетника, обухватају: Биланс стања, Биланс успеха и Статистички анекс.

Биланс стања представља преглед имовине, обавеза и капитала на одређени дан.

Биланс успеха представља преглед прихода, расхода и резултата остварених у одређеном временском периоду.

Извештај о токовима готовине пружа информације о примањима и издавањима готовине и готовинских еквивалената током одређеног обрачунског периода.

Извештај о променама на капиталу пружа информације о променама на капиталу правних лица током одређеног обрачунског периода.

Напомене уз финансијске извештаје садрже основу за састављање финансијских извештаја и примењене рачуноводствене политике, као и друга обелодањивања у складу са МРС, односно МСФИ или у складу са регулативом из члана 2. став 6. овог закона.

Статистички анекс садржи одређене статистичке и статусне податке.

Члан 26.

Министар финансија прописује садржину и форму образаца финансијских извештаја за потребе јединственог информисања и статистичке обраде за привредна друштва, задруге, предузетнике и друга правна лица.

Гувернер Народне банке Србије прописује садржај и форму образаца финансијских извештаја за Народну банку Србије, банке и друге финансијске организације, друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, добровољне пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима.

Комисија за хартије од вредности прописује садржај и форму образаца финансијских извештаја за инвестиционе фондове, друштва за управљање инвестиционим фондовима, берзе и брокерско-дилерска друштва.

3. Консолидовани финансијски извештаји

Члан 27.

Правна лица која имају контролу (контролно, односно матично правно лице) над једним или више правних лица (подређено, односно зависно правно лице), у складу са законом и са захтевима МРС/МСФИ, обавезна су да састављају, приказују, достављају и обелодањују консолидоване финансијске извештаје.

Консолидовани финансијски извештаји су извештаји економске целине, коју чине матично и сва зависна правна лица.

Изузетно, уколико вредности имовине и прихода матичног и зависних правних лица, не рачунајући интерне пласмане и потраживања, односно приходе матичног и зависних правних лица, у збиру чине мало правно лице, у смислу члана 7. овог закона, нису обавезна да састављају, достављају и обелодањују консолидоване финансијске извештаје.

4. Усвајање и одговорност за финансијске извештаје

Члан 28.

Годишње финансијске извештаје усваја скупштина или други надлежни орган правног лица, односно предузетник.

Орган управљања правног лица, односно предузетник, одговоран је за истинито и поштено приказивање финансијских извештаја.

Финансијске извештаје потписује законски заступник правног лица, односно предузетник, као и лице одређено општим актом за његово састављање из члана 16. овог закона.

Финансијски извештаји треба да буду потписани електронским потписом, у случају да су састављени и достављени у електронском облику, у складу са законом.

VIII. ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА

Члан 29.

Правно лице може да обезбеди, а у законом одређеним случајевима дужно је да обезбеди, интерну ревизију са задатком да испитује, оцењује и прати адекватност и ефикасност рачуноводственог система и система интерних контрола, у складу са законом.

Систем интерних контрола обухвата све процедуре и поступке које је руководство правног лица утврдило у циљу обезбеђења уредног и ефикасног пословања правног лица, придржавања утврђене политике руководства, очувања интегритета средстава, спречавања и откривања криминалних радњи и грешака, примене законских прописа, тачности и потпуности рачуноводствених евиденција, као и благовременог састављања поузданих финансијских информација.

IX. ДОСТАВЉАЊЕ, РЕГИСТРАЦИЈА, ОБРАДА И ОБЕЛОДАЊИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПОДАТАКА О БОНИТЕТУ ПРАВНИХ ЛИЦА И ПРЕДУЗЕТНИКА

Члан 30.

Правна лица, односно предузетници дужни су да редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину доставе Агенцији, најкасније до краја фебруара наредне године, осим ако посебним прописом није друкчије уређено.

Правна лица из члана 24. став 2. овог закона, редовне годишње финансијске извештаје за извештајну годину достављају Агенцији у року од 60 дана од дана када су ти извештаји састављени.

Правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје (матична правна лица) дужна су да консолидоване финансијске извештаје за извештајну годину доставе Агенцији најкасније 30. априла наредне године.

Правна лица, односно предузетници који састављају ванредне финансијске извештаје у складу са чланом 24. овог закона дужни су да их доставе Агенцији у року од 60 дана од дана када су ти извештаји састављени.

Члан 31.

Обвезници ревизије из члана 37. овог закона дужни су да, уз редовне годишње финансијске извештаје, односно консолидоване финансијске извештаје из члана 30. ст. 1. и 3. овог закона, доставе Агенцији најкасније 30. септембра:

1) одлуку о усвајању редовних годишњих финансијских извештаја, односно консолидованих финансијских извештаја;

2) извештај ревизора о обављеној ревизији редовних годишњих, односно консолидованих финансијских извештаја у складу са овим законом и међународним стандардима ревизије;

3) одлуку о расподели добити, односно покрићу губитка по редовном годишњем финансијском извештају, ако је одлучено да се добит распоређује, односно да се врши покриће губитка;

4) кориговане редовне годишње финансијске извештаје, односно кориговане консолидоване финансијске извештаје усвојене од стране надлежног органа, ако садрже корекције у односу на достављене финансијске извештаје из члана 30. ст. 1. и 3. овог закона;

5) годишњи извештај о пословању, за правна лица за која је то посебним прописима уређено.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, правна лица из члана 24. став 2. овог закона, уз редовне годишње финансијске извештаје достављају документацију из става 1. овог члана најкасније у року од 90 дана од дана достављања редовног годишњег финансијског извештаја из члана 30. став 2. овог закона.

Члан 32.

Примљене финансијске извештаје Агенција региструје у Регистру финансијских извештаја и података о бонитету правних лица и предузетника (у даљем тексту: Регистар финансијских извештаја).

Регистар финансијских извештаја води Агенција преко Регистратора именованог у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката. *(Овај став престао је да важи 4. јануара 2012. године.)*

Регистар финансијских извештаја је централна, јавна, јединствена електронска база података из финансијских извештаја из чл. 30. и 31. овог закона, као и података о бонитету правних лица и предузетника, на основу којих се сагледавају резултати пословања и финансијски положај правних лица и предузетника, као и привредна кретања у Републици Србији.

Агенција је дужна да финансијске извештаје из става 1. овог члана чува десет година.

Члан 33.

Примљене финансијске извештаје Агенција обрађује и објављује податке из тих извештаја, на основу којих се сагледавају резултати пословања и финансијски положај правних лица и предузетника.

Агенција је за потребе вођења Регистра финансијских извештаја овлашћена да прибавља и користи податке од надлежних државних органа и институција.

На основу података из става 2. овог члана, података из других регистара и евиденција које води Агенција, као и података које јој достављају други надлежни органи и заинтересовани корисници услуга, Агенција у оквиру Регистра финансијских извештаја води базу података о бонитету, даје мишљења о бонитету правних лица и предузетника и пружа друге услуге у складу са законом и другим прописима.

Регистар финансијских извештаја уступа финансијске извештаје правних лица и предузетника надлежним регистрима Агенције у којима се региструју њихови статусни подаци.

Агенција обезбеђује, у складу са законом и другим прописима, електронску повезаност Регистра финансијских извештаја са другим регистрима или базама података који се воде у Републици Србији и изван Републике Србије, као и са другим корисницима, кроз телекомуникациону мрежу или путем компјутерских медија.

Члан 34.

Агенција је дужна да на Интернет страници Регистра финансијских извештаја објави регистроване редовне годишње финансијске извештаје и консолидоване финансијске извештаје обвезника ревизије из члана 37. овог закона, најкасније 30. јуна, односно документацију из члана 31. овог закона најкасније 31. октобра, осим ако посебним прописом није друкчије уређено.

Изузетно, Агенција је дужна да редовне годишње финансијске извештаје обвезника ревизије, који се састављају у складу са чланом 24. став 2. овог закона, односно документацију из члана 31. овог закона, објави на Интернет страници у року од 30 дана од дана достављања.

Агенција је дужна да без накнаде омогући корисницима увид у финансијске извештаје из ст. 1. и 2. овог члана на Интернет страници Регистра финансијских извештаја за последње три извештајне године.

Члан 35.

Ближе услове поступка пријема, контроле, регистрације, обраде и објављивања финансијских извештаја, начин вођења и садржину Регистра финансијских извештаја, као и давање података из тих извештаја, прописује министар финансија на предлог Агенције.

Ближе услове и начин прибављања података које Агенцији достављају други надлежни органи и давања података и мишљења о бонитету правних лица и предузетника, као и друге услуге које Агенција пружа у поступку вођења Регистра финансијских извештаја, прописује министар финансија на предлог Агенције.

Члан 36.

Накнаде за регистрацију финансијских извештаја, давање података из Регистра финансијских извештаја, као и накнаде за друге услуге које Агенција пружа у поступку вођења Регистра финансијских извештаја, на предлог Управног одбора Агенције утврђује Влада Републике Србије.

(Овај члан престао је да важи 4. јануара 2012. године.)

Х. РЕВИЗИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

1. Ревизија финансијских извештаја

Члан 37.

Ревизија редовних годишњих финансијских извештаја обавезна је за велика и средња правна лица, као и за мала правна лица која јавном понудом издају хартије од вредности или чијим се хартијама тргује на организованом тржишту хартија од вредности.

Ревизија консолидованих финансијских извештаја обавезна је за матична правна лица која састављају консолидоване финансијске извештаје у складу са чланом 27. овог закона.

Новооснована правна лица нису обавезници ревизије у години у којој су основана, осим ако посебним прописом није друкчије уређено.

Мала правна лица и предузетници могу да одлуче да врше ревизију финансијских извештаја, у складу са овим законом.

Емитенти хартија од вредности и других финансијских инструмената који емитовање врше путем јавне понуде дужни су да прибаве извештај о извршеној ревизији за годину која претходи години у којој врше издавање хартија од вредности, односно других финансијских инструмената.

Посебне уговорене ревизије финансијских извештаја правних лица и предузетника не сматрају се ревизијом годишњих финансијских извештаја у смислу овог закона.

2. Обављање ревизије

Члан 38.

Ревизија редовних годишњих финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја обавља се у складу са овим законом, другим законима који уређују ревизију финансијских извештаја код појединих правних лица, Међународним стандардима ревизије (МСР) и Кодексом етике за професионалне рачуновође.

Ревизију финансијских извештаја обављају лица која имају професионално звање у складу са овим законом, односно овлашћени ревизори који имају лиценцу за рад на пословима ревизије финансијских извештаја (у даљем тексту: лиценцирани овлашћени ревизори), запослени у предузећу за ревизију и који су чланови Коморе.

Ревизију финансијских извештаја могу да обављају и овлашћени ревизори из члана 73. ст. 2. и 3. овог закона без лиценце за обављање послова ревизије финансијских извештаја, најдуже до истека рока из члана 73. став 4. овог закона.

Лиценцирани овлашћени ревизори могу поједине послове у поступку ревизије да повере и другим лицима која су запослена у предузећу за ревизију, а која немају професионално звање у складу са овим законом, под условом да је њихов рад планиран и надзиран од стране лиценцираног овлашћеног ревизора

Лиценцирани овлашћени ревизор врши ревизију финансијских извештаја и у извештају о извршеној ревизији недвосмислено изражава мишљење о томе да ли финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима приказују финансијско стање, пословни резултат и токове готовине и да ли су састављени у складу са МРС, односно МСФИ, односно у складу са прописима из члана 2. овог закона.

Мишљење овлашћеног ревизора мора бити изражено у складу са Међународним стандардима ревизије и може бити позитивно, мишљење са резервом, негативно или се ревизор уздржава од мишљења.

Предузеће за ревизију из става 2. овог члана може да обавља ревизију код правних лица из члана 37. овог закона, ако у радном односу има најмање три лиценцирана овлашћена ревизора. Предузеће за ревизију може да обавља ревизију код средњих правних лица ако има најмање једног лиценцираног овлашћеног ревизора.

Ревизију финансијских извештаја може да обавља исто предузеће за ревизију највише пет година узастопно код истог правног лица, осим ако другим законом није друкчије уређено.

Изузетно, предузеће за ревизију може обављати ревизију код истог правног лица, највише још пет година, осим ако другим законом није друкчије уређено, уколико ревизију врше други овлашћени ревизори тог предузећа за ревизију (ротирање ревизора).

Ревизија финансијских извештаја из члана 37. овог закона обавља се за сваку годину, на основу података о разврставању правних лица за претходну годину.

Надлежни орган правног лица одлучује о избору предузећа за ревизију у складу са законом.

Овлашћени ревизор изабраног предузећа за ревизију има право да присуствује седници скупштине, односно другог органа, приликом усвајања годишњих финансијских извештаја и да добија сва потребна обавештења и документа које добијају чланови органа управљања за ту седницу.

Овлашћени ревизор има право увида у сва документа, пословне књиге и обрачуне и да од чланова органа управљања и руководства правног лица захтева и добије сва додатна објашњења неопходна за обављање ревизије.

Запослени у предузећу за ревизију дужни су да добијене податке и информације користе искључиво за потребе ревизије и не могу их саопштавати трећим лицима, осим у случајевима сумње на криминалне радње, у другим случајевима предвиђеним законом којим се уређује спречавања прања новца и финансирања тероризма, као и другим законима и у складу са МСР и Кодексом етике за професионалне рачуновође.

Ревизија се обавља на основу уговора, који је обвезник за ревизију дужан да закључи са предузећем за ревизију, најкасније до краја календарске, односно пословне године, а изузетно нови уговор се може закључити и после истека овог рока уколико је раније закључени уговор раскинут у смислу става 19. овог члана, као и члана 46. став 2. овог закона.

Предузеће за ревизију дужно је да обезбеди у писаној форми сваке године потврду о независности у складу са чл. 40. и 45. овог закона којом потврђује своју независност, независност лиценцираних и овлашћених ревизора, као и лица из става 4. овог члана, од обвезника ревизије.

Предузеће за ревизију дужно је да извештава орган управљања правног лица у којем врши ревизију финансијских извештаја, односно други надлежан орган (одбор за ревизију) о значајним питањима која се јављају у току ревизије, а посебно о значајним недостацима у функционисању система интерних контрола у процесу финансијског извештавања и да своје закључке и налазе уврсти у обавезни садржај писма руководству.

Предузеће за ревизију не може уговорене послове ревизије уступати другим предузећима за ревизију.

Уговор о ревизији се може раскинути када за то постоје оправдани разлози. Неслагање мишљења о рачуноводственом третману или ревизорским поступцима не сматра се оправданим разлогом за раскид уговора.

3. Давање и одузимање лиценци за обављање ревизије

Члан 39.

Комора издаје, продужава и одузима лиценце за обављање послова ревизије финансијских извештаја овлашћеним ревизорима и води Регистар издатих лиценци за обављање послова ревизије.

Комора, уз сагласност министра финансија, прописује услове за стицање, продужавање и одузимање лиценци из става 1. овог члана.

4. Предузећа за ревизију

Члан 40.

Предузеће за ревизију оснива се у складу са законом којим се уређују привредна друштва, ако овим законом није друкчије одређено.

Предузеће за ревизију мора да испуњава и следеће посебне услове:

- 1) да овлашћени ревизори или предузећа за ревизију, као оснивачи предузећа за ревизију имају већинско управљачко право;
- 2) да има дозволу за обављање послова ревизије;
- 3) да овлашћени ревизори оснивачи предузећа за ревизију и овлашћени ревизори запослени у предузећу за ревизију нису под контролом било ког лица или интересних група, у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође;
- 4) да имају у радном односу прописан број овлашћених ревизора који имају лиценцу из члана 38. овог закона;
- 5) да је члан Коморе.

Предузеће за ревизију обавезно је да се осигура од ризика од одговорности за штету коју може проузроковати погрешно изражено ревизорско мишљење лиценцираног овлашћеног ревизора, као и због непримењивања Међународних стандарда ревизије и Кодекса етике за професионалне рачуновође.

Предузеће за ревизију може, осим ревизије финансијских извештаја, да пружа услуге вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја и да врши процену вредности имовине и капитала.

Предузеће за ревизију не може да врши ревизију код правног лица коме истовремено пружа услуге из става 4. овог члана.

Предузеће за ревизију може правним лицима код којих врши ревизију да пружа саветодавне услуге у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође.

Члан 41.

Дозволу за обављање послова ревизије на основу које се предузеће за ревизију региструје за обављање послова ревизије издаје Министарство.

Правно лице које нема дозволу за обављање послова ревизије у складу са овим законом не може користити у правном промету назив "ревизија".

Члан 42.

Захтев за издавање дозволе за обављање послова ревизије оснивач предузећа за ревизију подноси Министарству.

Уз захтев из става 1. овог члана, оснивач подноси:

- 1) статут или оснивачки акт, у складу са законом којим се уређују привредна друштва;
- 2) интерни акт којим је уређена методологија обављања ревизије;
- 3) податке о лицима која ће обављати ревизију са доказима о раду на неодређено радно време са пуним радним временом и са доказом да имају професионално звање и лиценцу за обављање послова ревизије финансијских извештаја, у складу са овим законом;
- 4) податке о оснивачима.

Члан 43.

Министарство је дужно да одлучи о захтеву из члана 42. овог закона у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Ако нису испуњени услови прописани овим законом, Министарство решењем одбија захтев из става 1. овог члана.

Решење из става 2. овог члана коначно је, а против њега може да се покрене управни спор.

Члан 44.

Предузеће за ревизију у року од 30 дана од дана добијања дозволе за обављање послова ревизије подноси захтев за чланство у Комори.

Предузеће за ревизију у року од 30 дана од дана уписа у евиденцију чланова Коморе подноси захтев за упис у Регистар предузећа за ревизију (у даљем тексту: Регистар).

Регистар води Министарство финансија, а подаци из Регистра доступни су на интернет презентацији Министарства финансија.

Регистар предузећа за ревизију садржи:

- 1) пословно име, адресу, матични број, ПИБ и правну форму;
- 2) контакт податке и интернет адресу;
- 3) адресу сваке канцеларије или повезаног лица у земљи и у иностранству;
- 4) име и регистарски број свих лиценцираних овлашћених ревизора који су запослени у предузећу за ревизију;
- 5) податке о оснивачима;
- 6) податке о директору, односно о члановима управног одбора;
- 7) податке о чланству у мрежи;
- 8) мере надзора.

Ближе услове и начин вођења регистра предузећа за ревизију уређује министар финансија.

Члан 45.

Ревизију не може да обавља:

- 1) предузеће за ревизију које је акционар, улагач средстава или оснивач правног лица код којег се обавља ревизија;
- 2) предузеће за ревизију – код правног лица које је акционар, улагач средстава или оснивач тог предузећа за ревизију;
- 3) овлашћени ревизор који нема лиценцу за обављање послова ревизије финансијских извештаја;
- 4) лиценцирани овлашћени ревизор који је акционар, улагач средстава или оснивач правног лица код кога се обавља ревизија;
- 5) лиценцирани овлашћени ревизор који је сродник по крви у правој линији до било ког степена, супружник или сродник по тазбини до другог степена, без обзира да ли је брак престао, усвојилац, односно усвојеник оснивача или директора правног лица код којег се обавља ревизија и старалац, односно хранилац оснивача правног лица код којег се обавља ревизија;
- 6) предузеће за ревизију и лиценцирани овлашћени ревизор ако има посредно власништво код правног лица код кога се обавља ревизија.

Члан 46.

Предузеће за ревизију у којем се број лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод броја прописаног овим законом дужно је да о тој промени обавести Министарство у року од осам дана од дана настале промене.

Предузеће за ревизију које у току обављања ревизије остане без и једног лиценцираног овлашћеног ревизора дужно је да прекине послове ревизије и о томе обавести правно лице код којег се обавља ревизија и Министарство у року од осам дана од дана настале промене, а правно лице започету ревизију поверава другом предузећу за ревизију.

У случајевима из ст. 1. и 2. овог члана, предузеће за ревизију не може да закључује нове уговоре о обављању ревизије док поново не испуни услове из члана 38. став 7. овог закона и о томе обавести Министарство.

Члан 47.

У случају откривања материјално значајних радњи које имају елементе кривичног дела, предузеће за ревизију је дужно да, у складу са МСР, обавести руководство правног лица и надлежни државни орган, у складу са законом.

Члан 47а.

Предузеће за ревизију је дужно да обавештава Министарство о променама свих чињеница и околности на основу којих је уписано у Регистар у року од осам дана од дана настанка промена, као и да најмање једном годишње до краја марта текуће године достави податке о:

- 1) имаоцима акција и удела у предузећу за ревизију, као и о стицању и промени власника акција, односно удела;
- 2) улагањима на основу којих је ревизорско друштво директно или индиректно стекло учешће у другом правном лицу;
- 3) променама статута или уговора о оснивању;
- 4) основици за утврђивање премије осигурања;
- 5) запосленима;
- 6) списку свих уговора о ревизији финансијских извештаја, по врстама ревизије, које је предузеће за ревизију закључило са обвезницима ревизије у протеклом обрачунском периоду, као и списку свих уговора о ревизији финансијских извештаја који су раскинути уз одговарајуће образложење, независно од тога која је страна раскинула уговор;

7) броју извештаја о ревизији које је потписао сваки лиценцирани овлашћени ревизор.

У годишњи извештај из става 1. тач. од 1) до 7) овог члана укључују се сви подаци у периоду од 31. децембра претходне до 31. децембра текуће године.

На захтев Министарства, предузећа за ревизију су дужна да доставе и податке о броју планираних и остварених сати за сваког члана ревизорског тима и за сваку појединачну ревизију финансијских извештаја.

Начин извештавања, као и садржај извештаја из става 1. овог члана, ближе уређује министар финансија.

Члан 48.

Министарство доноси решење о одузимању дозволе за обављање послова ревизије предузећу за ревизију ако:

1) оснивач донесе одлуку о престанку обављања делатности ревизије финансијских извештаја, као и у случајевима престанка привредног друштва у складу са законом којим се уређују привредна друштва;

2) је дозвола за обављање послова ревизије издата на основу неистинитих података оснивача;

3) не поднесе захтев за упис у Регистар предузећа за ревизију;

4) се број лиценцираних овлашћених ревизора смањи испод прописаног броја, а предузеће за ревизију, у року од три месеца од настанка промене, не повећа број лиценцираних овлашћених ревизора до броја прописаног овим законом и о томе не обавести Министарство;

5) предузеће за ревизију престане да испуњава један од услова из члана 40. став 2. овог закона, односно обавља ревизију супротно одредбама овог закона, а по том основу не отклони неправилности, односно не спроведе додатне мере у одређеном року које утврди надлежни орган.

Решење из става 1. овог члана коначно је, а против њега може да се покрене управни спор.

Члан 49.

Кад решење о одузимању дозволе за обављање послова ревизије из члана 48. овог закона буде извршно, Министарство доставља примерак решења надлежном органу, односно организацији која води регистар привредних субјеката и Комори ради брисања из чланства.

XI. КОМОРА ОВЛАШЋЕНИХ РЕВИЗОРА

1. Оснивање Коморе

Члан 50.

Ради унапређења и развоја рачуноводствене и ревизорске професије, примене међународне рачуноводствене и ревизорске регулативе и хармонизације са том регулативом, заштите општег и појединачног интереса у обављању послова у тој области, организовања у пружању услуга у наведеној области, спровођења испита за стицање професионалног звања давања и одузимања лиценци за обављање послова ревизије финансијских извештаја, као и ради остваривања других циљева, оснива се Комора овлашћених ревизора.

Чланови Коморе су овлашћени ревизори који су запослени у предузећу за ревизију и овлашћени интерни ревизори, као и предузећа за ревизију.

Комора је правно лице са седиштем у Београду.

2. Послови које обавља Комора

Члан 51.

Комора обавља следеће послове:

1) прати примену Међународних рачуноводствених стандарда, односно Међународних стандарда финансијског извештавања, Међународних стандарда ревизије, Међународних стандарда контроле квалитета и Кодекса етике за професионалне рачуновође;

2) прати процес хармонизације рачуноводствене и ревизорске регулативе са међународном професионалном регулативом;

3) доноси програм, врши обуку кандидата, организује испите и издаје сертификате за стицање професионалних звања, као и правила за континуирано професионално усавршавање, у складу са међународним захтевима за професионално оспособљавање и овим законом;

4) прописује услове за стицање, продужавање и одузимање лиценци за обављање послова ревизије овлашћеним ревизорима за рад на пословима ревизије финансијских извештаја, у складу са овим законом;

5) издаје, продужава и одузима лиценце за обављање послова ревизије финансијских извештаја овлашћеним ревизорима и води регистар издатих лиценци овлашћеним ревизорима за обављање послова ревизије финансијских извештаја;

6) води регистре издатих сертификата за професионална звања;

7) утврђује критеријуме и врши нострификацију професионалних звања стечених у иностранству;

8) најмање једном годишње обавештава Министарство о примени међународних стандарда у области рачуноводства и ревизије и Кодекса етике за професионалне рачуновође код правних лица и у предузећима за ревизију;

8а) врши проверу квалитета обављених ревизија у складу са Кодексом етике за професионалне рачуновође и у складу са Методологијом коју утврди Комора;

9) утврђује критеријуме за образовање цена ревизорских услуга предузећа за ревизију;

10) сарађује са међународним професионалним организацијама;

11) доставља Министарству годишњи финансијски извештај и извештај о раду;

21) обавља послове за које је овлашћена од стране Међународне федерације рачуновођа и других међународних професионалних организација;

13) обавља и друге послове утврђене оснивачким актом Коморе.

Послове из става 1. тач. од 3) до 7) овог члана Комора обавља као поверене.

Акти из става 1. тач. 5) и 7) овог члана су коначни и против њих се може покренути управни спор.

За обављање стручних и административних послова Комора образује стручну службу. У погледу службеног језика и писма, стручне спреме и оспособљености запослених који раде на повереним пословима државне управе и у погледу канцеларијског пословања на рад стручне службе примењују се прописи везани за државну управу.

Организација и начин обављања послова из става 1. овог члана ближе се уређује статутом и општим актима Коморе.

На статут и друге опште акте Коморе сагласност даје Министарство у року од 30 дана од дана њиховог усвајања у органима Коморе.

Решење о давању сагласности на статут Коморе објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 52.

Комора је овлашћена да постане члан Међународне федерације рачуновођа (IFAC) у складу са статутом те федерације.

3. Органи Коморе

Члан 53.

Органи Коморе јесу Скупштина, Савет, Надзорни одбор и Дисциплинска комисија.

Члан 54.

Скупштина је највиши орган Коморе.

Скупштина бира председника Скупштине из реда овлашћених ревизора чланова Коморе.

За председника Скупштине не може бити изабрано лице које је члан политичке странке и функционер у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција, или функционер синдикалне организације.

Министар финансија даје сагласност на избор председника Скупштине.

Председник Скупштине бира се на период од пет година и исто лице не може поново да буде изабрано на ту функцију.

Скупштина:

1) доноси статут Коморе, пословник о раду, утврђује правила за примену Кодекса етике за професионалне рачуновође, доноси правилник о дисциплинском поступку и стручна правила;

2) бира и опозива чланове органа и тела у саставу Коморе у складу са овим законом и статутом, осим чланова који су према одредбама овог закона представници одређених органа и организација, које именују ти органи и организације;

3) доноси програм за стицање професионалних звања из члана 4. овог закона, у складу са међународним смерницама и захтевима за професионално оспособљавање и са овим законом;

4) образује комисију за спровођење испита из члана 6. став 1. овог закона;

5) прописује услове за стицање, продужавање и одузимање лиценци за рад овлашћеним ревизорима за обављање послова ревизије финансијских извештаја;

6) одлучује о износу чланског доприноса који плаћају чланови да би се покрили трошкови активности Коморе, као и о износу накнада за полагање испита и упис у регистре које води;

7) разматра и усваја извештај о активностима других органа и одобрава финансијски план Коморе;

8) усваја годишњи извештај о пословању Коморе и годишње финансијске извештаје Коморе и са мишљењем ревизора доставља Министарству;

9) обавља и друге послове на основу статута Коморе, у складу са овим законом.

Представник Министарства је члан Скупштине

Члан 55.

Савет је извршни орган Коморе.

Савет чине: председник, потпредседник, један представник Министарства, један представник Народне банке Србије, један представник Удружења банака Србије, један представник Комисије за хартије од вредности, један универзитетски професор и четири овлашћена ревизора запослена у предузећима за ревизију.

Председника и потпредседника предлажу чланови Коморе, из реда чланова Коморе.

За председника и потпредседника Савета не може бити изабрано лице које је члан политичке странке и функционер у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција, или функционер синдикалне организације.

Министар финансија даје сагласност на именовање председника и потпредседника Савета.

Председник и потпредседник Савета бирају се на период од пет година и иста лица не могу поново да буду бирана на ту функцију.

Савет:

- 1) припрема предлог статута и других опшних аката које доноси Скупштина;
- 2) припрема предлог програма за стицање професионалног звања из члана 4. овог закона, у складу са међународним смерницама и захтевима за професионално оспособљавање, у складу са овим законом;
- 3) предлаже чланове комисије за спровођење испита из члана 6. став 1. овог закона;
3а) изузетно од тачке 3) овог става, може да именује највише једну трећину чланова комисије за спровођење испита из члана 6. став 1. овог закона;
- 4) предлаже услове за стицање, продужавање и одузимање лиценци овлашћеним ревизорима за обављање послова ревизије финансијских извештаја;
- 5) одлучује о издавању, продужавању и одузимању лиценци овлашћеним ревизорима за обављање послова ревизије финансијских извештаја;
- 6) одлучује о упису и брисању чланова из регистара које Комора води;
- 7) утврђује процедуре за праћење примене међународних стандарда ревизије и Кодекса етике за професионалне рачуновође у предузећима за ревизију;
- 8) утврђује смернице за обављање интерне ревизије, у складу са међународним општеприхваћеним принципима за обављање интерне ревизије;
- 9) обавља и друге послове на основу закона и статута Коморе.

Члан 56.

Надзорни одбор има пет чланова.

Надзорни одбор чине: председник, потпредседник, један представник Министарства и два представника предузећа за ревизију.

Председника и потпредседника предлажу чланови Скупштине Коморе, из реда чланова Коморе.

За председника и потпредседника Надзорног одбора не може бити изабрано лице које је члан политичке странке и функционер у смислу закона којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција, или функционер синдикалне организације.

Министар финансија даје сагласност на именовање председника и потпредседника Надзорног одбора.

Председник и потпредседник бирају се на период од пет година и иста лица не могу поново да буду изабрана на ту функцију.

Надзорни одбор:

- 1) врши надзор над законитошћу рада Коморе;
- 2) прегледа годишњи извештај о раду и финансијске извештаје, као и друге акте Коморе;
- 3) обавља и друге послове на основу овог закона и статута Коморе.

Члан 57.

Дисциплинска комисија је орган Коморе који спроводи овлашћења утврђена статутом и правилником о дисциплинском поступку у спровођењу дисциплинских и других мера, у складу са овим законом.

Дисциплинску комисију чине: три члана Коморе, један представник Министарства финансија и један представник Министарства правде.

Члан 58.

Делокруг послова, начин избора, као и број и састав појединих органа из чл. од 53. до 57. овог закона ближе се утврђује статутом Коморе.

4. Средства за рад Коморе

Члан 59.

Комора стиче средства за рад од чланског доприноса, накнаде за спровођење испита и издавање сертификата, лиценци, накнаде за упис и давање података из регистара које води, донација, спонзорства, поклоне и других извора, у складу са законом.

Средства за почетак рада Коморе могу се обезбедити из буџета Републике Србије.

Комора, уз сагласност Министарства, утврђује висину чланског доприноса, накнаде за спровођење испита и издавање сертификата и лиценци, као и висину накнаде за упис и давање података из регистара које води.

Решење о давању сагласности из става 3. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

ХИ. НАЦИОНАЛНА КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО

Члан 60.

Влада, на предлог Министарства, образује Националну комисију за рачуноводство (у даљем тексту: Комисија) са задатком да:

- 1) прати процес примене директива Европске уније из области рачуноводства и ревизије и предлаже одговарајућа решења за национално законодавство;
- 2) прати процес примене међународних рачуноводствених стандарда (МРС, односно МСФИ) и предлаже Министарству решења за евентуалне проблеме који могу да настану у поступку примене тих стандарда;
- 3) прати измене у међународној рачуноводственој и ревизорској регулативи (МРС/МСФИ, односно МСР) и да о томе извештава Министарство;
- 4) предлаже стратегију, смернице и акциони план за побољшање квалитета финансијског извештавања и иницира доношење нових или измене постојећих прописа из области рачуноводства;
- 5) остварује сарадњу са Министарством, Комором, факултетима који имају катедре из области рачуноводства и ревизије, као и са домаћим и страним струковним организацијама.

Члан 61.

Комисија је дужна да Министарству најмање једном месечно доставља извештај о своме раду.

Члан 62.

Влада на предлог министра финансија именује председника и шест чланова Комисије из редова стручних лица која поседују знања и праксу из области финансија, рачуноводства и ревизије, од којих два члана именује на предлог Комисије за хартије од вредности и Народне банке Србије.

Стручне и административне послове за потребе Комисије обавља Министарство.

Накнада за рад председника и чланова Комисије обезбеђује се из буџета Републике Србије.

Висину накнаде председнику и члановима Комисије одређује Влада, на предлог Министарства.

ХШ. НАДЗОР

1. Надзор над радом предузећа за ревизију

Члан 63.

Надзор над радом предузећа за ревизију врши Министарство преко овлашћених лица.

Надзор над радом предузећа за ревизију обавља се у просторијама Министарства и у просторијама предузећа за ревизију.

Надзор над радом предузећа за ревизију обухвата:

- 1) контролу да ли предузећа за ревизију испуњавају услов за издавање дозволе за обављање ревизије финансијских извештаја и упис у Регистар;
- 2) контролу да ли лиценцирани овлашћени ревизори испуњавају услове за упис у одговарајуће регистре Коморе;
- 3) контролу независности предузећа за ревизију и лиценцираног овлашћеног ревизора од наручиоца ревизије;
- 4) праћење, прикупљање и проверу извештаја која су предузећа за ревизију дужна да достављају Министарству;
- 5) контролу да ли предузећа за ревизију имају установљене и примењене интерне процедуре за обезбеђење система квалитета;
- 6) да ли постоје разлози за одузимање дозволе за обављање послова ревизије предузећу за ревизију;
- 7) увид у опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију ради утврђивања чињеница и околности које су битне за вршење надзора;
- 8) изрицање мера надзора у складу са овим законом.

Надзор из става 1. овог члана може се вршити и на образложен захтев Коморе.

Предузећа за ревизију, као и Комора, дужни су да доставе сву документацију неопходну за вршење надзора из става 1. овог члана, у року који одреди Министарство.

Предузеће за ревизију дужно је да омогући овлашћеном лицу Министарства приступ у службене просторије и потребне услове за вршење надзора, да му пружи сва тражена обавештења и стави на увид исправе и податке о пословању предузећа.

Члан 63а.

Овлашћено лице Министарства у поступку надзора може предузећу за ревизију да одреди следеће мере:

- 1) да се утврђена неправилност, односно незаконитост отклони;
- 2) додатне мере;
- 3) да му одузме дозволу за обављање послова ревизије.

Члан 63б.

Овлашћено лице Министарства решењем налаже отклањање неправилности, односно незаконитости ако утврди да:

- 1) предузеће за ревизију поступа супротно члану 45. овог закона;
- 2) предузеће за ревизију обавља делатност супротно члану 40. став 5. овог закона;
- 3) предузеће за ревизију поступа супротно члану 47а. овог закона;
- 4) предузеће за ревизију не испуњава било који од услова за издавање дозволе за обављање послова ревизије;

5) предузеће за ревизију не обавља ревизију у складу са одредбама овог закона.

Овлашћено лице Министарства утврђује рок за отклањање неправилности, односно незаконитости.

Члан 63в.

Овлашћено лице Министарства може решењем да одреди додатну меру ако утврди да:

1) предузеће за ревизију не поступа у складу са налогом за отклањање неправилности, односно незаконитости;

2) је против лиценцираног овлашћеног ревизора који у предузећу за ревизију обавља послове ревизије започет поступак за одузимање лиценце;

3) предузеће за ревизију у последње две године преко четири пута прекрши дужност правременог и правилног подношења извештаја, односно обавештавања, или на други начин омета обављање надзора над његовим пословањем.

Додатном мером налаже се предузећу за ревизију да спроведе мере:

1) побољшања интерних процедура којима се обезбеђује квалитет обављања ревизије;

2) промену интерне организације предузећа за ревизију;

3) друге мере потребне за отклањање утврђених неправилности.

Члан 64.

О извршеном надзору у предузећу за ревизију сачињава се записник.

Примерак записника доставља се предузећу за ревизију.

Члан 65.

(брисан)

Члан 66.

Против решења из члана 63б. став 1. и члана 63в. став 1. овог закона може се изјавити жалба министру финансија у року од 15 дана од дана достављања решења.

Жалба на решење из члана 63б. став 1. и члана 63в. став 1. овог закона не одлаже извршење.

Министар финансија дужан је да у року од 30 дана од дана пријема жалбе решењем одлучи о жалби.

Против коначног решења из члана 63б. став 1. и члана 63в. став 1. овог закона и решења из става 3. овог члана не може се покренути управни спор.

2. Надзор над радом Коморе

Члан 67.

Министарство финансија врши надзор над радом Коморе у вршењу овим законом поверених послова државне управе, у складу са законом којим се уређује државна управа.

XIV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 68.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако:

1) се не разврста у мала, средња или велика правна лица, у складу са чланом 7. овог закона;

2) општим актом не уреди организацију рачуноводства на начин из члана 8. став 1. овог закона;

3) врши обраду података на рачунару, а не обезбеди рачуноводствени софтвер који омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена (члан 8. став 2);

4) рачуноводствене исправе и документацију не достави на књижење у прописаном року и ако пословну промену не прокњижи у пословним књигама у прописаном року (члан 11);

5) општим актом не одреди лице коме се поверава вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја (члан 16. став 2);

6) вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја повери супротно одредбама члана 17. став 1. овог закона;

7) не изврши попис имовине и обавеза у прописаном року (члан 18. ст. 2. и 3. и члан 19);

8) као поверилац не достави свом дужнику стање неплаћених рачуна и ако не обелодани у Напоменама уз финансијске извештаје неусаглашена потраживања и обавезе (члан 20. ст. 2. и 4);

9) не одговори на захтев овлашћеног ревизора за независну потврду стања потраживања и обавеза (члан 20. став 3);

10) не саставља и не приказује финансијске извештаје у складу са овим законом (члан 21);

11) не закључи пословне књиге у законом прописаним случајевима и роковима, или ако финансијске извештаје, пословне књиге и рачуноводствене исправе не чува на начин и у роковима прописаним овим законом (члан 22. и члан 23. ст. од 1. до 13);

11а) не састави финансијске извештаје у складу са чланом 24. овог закона;

12) не достави финансијске извештаје у складу са чланом 30. овог закона;

12а) у роковима не достави прописану документацију из члана 31. овог закона;

13) *(брисана)*

14) не изврши ревизију финансијских извештаја у складу са чланом 37. ст. 1, 2. и 5. овог закона;

15) онемогући овлашћеном ревизору изабраног предузећа за ревизију да присуствује седници скупштине, односно другог органа приликом усвајања годишњих финансијских извештаја и да добија сва потребна обавештења и документа које добијају чланови органа управљања за ту седницу (члан 38. став 12);

16) онемогући овлашћеном ревизору да изврши увид у сва документа, пословне књиге и обрачуне и да од чланова органа управљања и руководства правног лица захтева и добије сва додатна објашњења неопходна за обављање ревизије (члан 38. став 13);

17) је обвезник ревизије у смислу овог закона а не закључи уговор о ревизији са предузећем за ревизију у року из члана 38. став 15. овог закона;

18) раскине уговор о ревизији због разлога који се у смислу члана 38. став 19. овог закона не сматра оправданим разлогом за раскид уговора о ревизији.

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара.

Члан 68а.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ предузеће за ревизију ако:

1) обавља ревизију супротно члану 38. овог закона;

2) се не осигура од ризика од одговорности за штету коју може проузроковати погрешно изражено ревизорско мишљење лиценцираног овлашћеног ревизора (члан 40. став 3);

3) обавља ревизију супротно члану 40. став 5. овог закона;

- 4) обавља ревизију супротно члану 45. овог закона;
- 5) поступи супротно члану 46. овог закона;
- 6) поступи супротно члану 47. овог закона;
- 7) ако не достави прописане податке из члана 47а. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у правном лицу, новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара.

Члан 68б.

Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај овлашћени ревизор ако:

- 1) поступа супротно члану 38. став 14. овог закона;
- 2) обавља ревизију супротно члану 45. став 1. од тач. од 3) до 6) овог закона.

Члан 69.

Новчаном казном од 5.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник за радње из члана 68. став 1. тач. од 2) до 12) овог закона.

XV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 70.

Комора ће почети са радом најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 71.

Министар финансија именоваше председника и десет чланова Припремне комисије, чији је задатак израда статута и других општих аката, припрема за избор органа, као и обављање других послова неопходних за почетак рада Коморе.

Средства за рад Припремне комисије обезбеђују се из буџета Републике Србије.

Министарство обезбеђује просторије за рад Припремне комисије.

Почетком рада Коморе престаје са радом Припремна комисија.

Члан 72.

Први Савет Коморе има председника, потпредседника и девет чланова, од којих су пет из реда Припремне комисије. Остала четири члана именује Скупштина Коморе.

Члан 73.

Лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла стручна звања у складу са Законом о рачуноводству ("Службени лист СРЈ", бр. 46/96, 74/99, 22/2001 и 71/2001) и Законом о рачуноводству и ревизији ("Службени лист СРЈ", бр. 71/2002 и "Службени гласник РС", бр. 55/2004) признају се та звања.

Лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла сертификат или решење о звању овлашћени ревизор, полагањем по програму Савезне владе, признаје се професионално звање овлашћени ревизор, у складу са овим законом.

Лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла сертификат или имају решење о звању овлашћени ревизор без полагања испита у складу са Законом о ревизији рачуноводствених извештаја ("Службени лист СРЈ", бр. 30/96, 74/99, 1/2000 и 71/2001) признаје се професионално звање овлашћени ревизор у складу са овим законом.

Лица из ст. 2. и 3. овог члана могу да обављају ревизију финансијских извештаја из члана 38. став 2. овог закона и без лиценце за обављање ових послова, а најдуже до истека једне године од

дана доношења прописа из члана 39. став 2. овог закона, у ком року су дужна да стекну лиценцу за обављање ревизије финансијских извештаја.

Изузетно, лицима која су до дана ступања на снагу овог закона стекла сертификат или имају решење о стручном звању ревизор, полагањем испита по програму Савезне владе или без полагања испита, као и лицима која су стекла стручно звање овлашћени рачуновођа, у складу са Законом о рачуноводству ("Службени лист СРЈ", бр. 46/96, 74/99, 22/2001 и 71/2002), признају се та стручна звања. Наведена лица могу да обављају ревизију финансијских извештаја из члана 38. став 4. овог закона најдуже три године од дана образовања комисије из члана 6. став 1. овог закона, у ком року су дужна да положи испит и добију сертификат за професионално звање овлашћени ревизор и лиценцу за обављање послова ревизије финансијских извештаја.

Лица из ст. 2. и 3. овог члана уписују се у Регистар из члана 51. став 1. тачка 5) овог закона.

Члан 74.

Лица која су до дана ступања на снагу овог закона започела полагање испита по програму Савезне владе за стицање звања ревизор и овлашћени ревизор, могу да положи преостале испите по програму по којем су започела полагање тог испита, најкасније у року од годину дана од дана образовања комисије из члана 6. став 1. овог закона.

Члан 75.

Предузећа за ревизију која су до дана ступања на снагу овог закона добила дозволу, односно лиценцу од Савезног министарства финансија дужна су да ускладе своје пословање са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана прописивања услова за стицање лиценце за обављање послова ревизије финансијских извештаја из члана 39. овог закона.

Уз захтев за издавање дозволе из члана 42. став 1. овог закона, предузећа за ревизију дужна су да доставе и документацију из става 2. тог члана, као и сву потребну документацију на захтев Министарства.

Члан 76.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о рачуноводству и ревизији ("Службени лист СРЈ", бр. 71/2002 и "Службени гласник РС", бр. 55/2004).

До доношења подзаконских аката на основу овлашћења из овог закона, примењиваће се подзаконски акти донети на основу закона који престаје да важи у смислу става 1. овог члана, ако нису у супротности са овим законом.

Члан 77.

Овај закон ступа на снагу 10. јуна 2006. године.

Самостални чланови Закона о изменама и допунама Закона о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС", бр. 111/2009)

Члан 42.

Правна лица која су основана у 2009. години нису обвезници ревизије у 2009. години, као и мала правна лица која јавном понудом не издају хартије од вредности или чијим се хартијама не тргује на организованом тржишту хартија од вредности, осим ако посебним прописом није друкчије уређено.

Члан 43.

Одредбе члана 5. ст. 2. и 3, чл. од 18. до 24. и члана 44. став 1. овог закона примењиваће се од 1. јануара 2010. године.

Члан 44.

Одредбе члана 44. Закона о регистрацији привредних субјеката ("Службени гласник РС", бр. 55/2004 и 61/2005) и члана 54. Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003 и "Службени гласник РС", бр. 43/2004 и 62/2006) престају да важе 1. јануара 2010. године.

Одредбе члана 77. став 2. тач. 13) и 14) Закона о регистрацији привредних субјеката ("Службени гласник РС", бр. 55/2004 и 61/2005) престају да важе даном почетка примене акта Владе из члана 24. овог закона.

Члан 45.

Даном ступања на снагу овог закона, Агенција преузима предмете, документацију, архиву, базе података, средства за рад, потребан број запослених, као и део информационог система и неопходну информатичко технолошку опрему, које је Народна банка Србије користила за обављање послова пријема и обраде финансијских извештаја и вођења регистра података о бонитету правних лица и предузетника.

Преузимање предмета, документације, архиве, база података, средстава за рад, потребног броја запослених, као и дела информационог система и неопходне информатичко технолошке опреме Народне банке Србије, из става 1. овог члана, извршиће се на основу споразума између Народне банке Србије и Агенције.

Члан 46.

Овај закон ступа на снагу 30. децембра 2009. године.